

Таким чином, у якості висновку зазначимо, що основною особливістю діяльності малого підприємства є незначна кількість співробітників, функції яких можуть перетинатися між собою. Також на даних підприємствах не завжди специфічні види робіт виконуються вузькоспеціалізованими фахівцями. Тому для успішної реалізації диверсифікаційного проекту доцільно для його реалізації залучати фахівців, які в подальшому будуть забезпечувати діяльність нового напрямку.

Література:

1. Половян О. В. Основи управління малим підприємством / О. В. Половян, К. Г. Петренко // Актуальні проблеми економіки. 2009. № 6 (96), С. 131-135.
2. Керівництво до Зводу знань з управління проектами (Керівництво РМВОК®). : Пяте видання. Newtown square, PA, USA.: Project Management Institute, Inc, 2013. 614 p. ISBN 978-1-62825-008-4

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ФІНАНСУВАННЯ

Солоджук Т. В., канд. екон. наук, доц. кафедри фінансів

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Соціальні та економічні процеси, які зараз спостерігаємо в Україні ставлять перед урядом ряд серйозних викликів щодо забезпечення гідного рівня життя населення, підвищення ефективності сфери освіти, охорони здоров'я, розширення доступу пересічних громадян до суспільних благ, створення умов для комфортної життєдіяльності населення, підвищення ефективності видатків бюджету тощо.

Всі ці виклики формують сфери, позитивні тенденції у яких призведуть до забезпечення соціально-економічного розвитку держави та її регіонів.

Соціально-економічний розвиток визначають як незворотну, спрямовану і закономірну зміну сукупності усіх наявних у межах регіону ресурсів і резервів, що можуть бути реалізовані та використані для зміцнення соціальної стабільності, підвищення рівня та якості життя населення, зростання ефективності галузей економіки, формування і відтворення людського капіталу [1].

Основною парадигмою будь-якого розвитку є розширення можливостей вибору. Відповідно до цього поняття соціальний розвиток можна трактувати як розширення можливостей вибору для нинішніх та майбутніх поколінь. З урахуванням наведеного змісту соціального розвитку основами такого розвитку повинні бути тип відтворення населення, тривалість життя, здоров'я, освіта, інтелектуальний та трудовий потенціал, соціальний та людський капітал, які забезпечують розширення можливостей вибору.

Українські науковці вважають, що складові соціального розвитку

визначаються соціальною та екологічною сферами, і не можливі без економічної сфери. Ми погоджуємося з таким трактуванням, оскільки соціально-економічний розвиток – це цілісний та чітко структурований механізм, ефективність якого забезпечується злагодженим функціонуванням усіх його складових.

Для забезпечення соціально-економічного розвитку держава використовує ряд фінансових інструментів, до яких можна віднести інструменти перерозподілу ВВП (дотації, цільове фінансування), фіскальні інструменти (податки та збори), інструменти фінансування суспільних послуг (державні та муніципальні цінні папери, кредити), інструменти економічного зростання (іноземні інвестиції, грантові програми) [2]. Остання група інструментів напряду пов'язана із проектною діяльністю.

Як свідчить досвід розвитку країн Східної Європи, найбільш успішними та ефективними є проекти соціально-економічного розвитку, що ґрунтуються на таких засадах:

1. відкритості, які передбачають наявність взаємозв'язків та покращення інфраструктури між різними регіонами та включають проекти, спрямовані на дорожнє і транспортне будівництво, будівництво комунікаційних мереж;

2. інтеграції – соціально-економічний розвиток кожного окремого регіону формує рівень соціально-економічного розвитку усієї країни, а кожна розвиток кожної складової у сукупності з іншими дає синергетичний ефект;

3. співробітництва – проекти соціально-економічного розвитку регіонів повинні бути спрямовані на покращення життєдіяльності його населення, тобто пріоритетними напрямками мають бути вкладення в освіту, охорону здоров'я, створення додаткових робочих місць. Це повинно здійснюватися у тісній співпраці із зацікавленими сторонами, які окрім знань, вмінь та досвіду, готові фінансово долучитися до реалізації таких проектів;

4. збереження та відновлення пам'яток культурної та історичної спадщини – такі проекти сприяють розвитку туристичної галузі, що у свою чергу сприятиме розширенню запитів на послуги малих і середніх підприємств регіону, які працюють у сфері туризму, харчування, торгівлі.

Протягом останніх років, в Україні та більшості з її регіонів, хоча й не існувало стійкої тенденції стабільного соціально-економічного розвитку, але все ж таки певний поступ у цій сфері є. Зокрема, позитивні результати дають заходи у рамках реформи децентралізації влади, спрямовані на фінансову та бюджетну децентралізацію, які дозволяють забезпечити алокативну ефективність, стимулюють бюджетну конкуренцію та сприяють відповідності програм соціально-економічного розвитку потребам регіону. Вдало проведена бюджетна децентралізація сприяє нарощенню фінансового потенціалу території, активізації інвестиційної діяльності, стимулюванню підприємницької активності, що в підсумку зміцнює економічний потенціал та забезпечує «ґрунт» для росту і розвитку.

Проте, на думку науковців ефективність системи міжбюджетних відносин визначається не ступенем централізації/децентралізації бюджетної

системи, не наявністю чи відсутністю регулюючих податків, не частками доходів/втрат центрального уряду, не обсягом і способами надання фінансової допомоги, а чітко встановленою та збалансованою системою всіх цих складових, які враховують особливості держави [3].

З метою вирішення існуючої проблеми, при здійсненні фінансування соціально-економічного розвитку регіонів, слід використовувати різноманітні механізми державного фінансування соціально-економічного розвитку регіонів, в основу яких покладено:

1. Регіональні цільові програми. Вони повинні спрямовуватися на стимулювання соціально-економічного розвитку регіону за допомогою активних заходів соціальної політики, що включають в себе створення робочих місць, внутрішнє та зовнішнє інвестування високотехнологічних виробництв тощо;

2. Комерційні кредити під державні гарантії. Цей механізм повинен використовуватися державою для підтримки державних або комунальних підприємств, що розташовані на території регіону і мають стратегічне значення.

3. Бюджетні інвестиції. Виділення коштів бюджетів різних рівнів на фінансування соціальних проєктів. Коли проєкти, результатом яких є лише соціальний ефект, не цікавлять приватних інвесторів, джерелом їх фінансування має стати державний бюджет.

Використання цих механізмів на рівні з бюджетним фінансуванням, в основі якого лежать міжбюджетні трансферти, допоможе підвищити ефективність і результативність регіональної політики соціально-економічного розвитку.

Література:

1. Задорожний В.П, Фінансові інструменти регіональної політики соціально-економічного розвитку в Україні. / В.П, Задорожний // Економіка і регіон, 2015. - №3 (52). – С. 46 – 54.

2. Хомяк М.С. Фінансові інструменти регіонального розвитку [Електронний ресурс] /М.С. Хомяк // Глобальні та національні проблеми економіки, 2016. Випуск 9. – С. 46 – 54. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/146.pdf>

3. Глазко Н.Д. Зарубіжний досвід забезпечення соціальної сфери [Електронний ресурс] / Н.Д. Глазко // Ефективна економіка, 2014. - №5 – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3059>